Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 117. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го ТРАВНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, MAY 26, 1978 No. 117. VOL. LXXXV.

Гуцули влаштовують з'їзд на Союзівці

Філядельфія. (Л. Б.). — З-поміж маших племінних груп, які об'єднались і діють на наших поселеннях, найбільш популярна гуцульська. Хоча може й не найсильніша й найчисленніша, проте має багато прикмет, що притягають до неї увагу загалу. Саме наймення гуцулів оточене романтикою мешканця гір, відважного мисливого, здібного різьбара і доброго танцюриста. А жінки-гуцулки славились своєю красою, яка розквітала в обрамуванні їх незвичайного народного вбрання.

Оці власне прикмети запевнили гуцулам передове місце. Хоч інші племінні групи так само обдаровані й значно численніші, проте не створили танцювальної групи, як її має Т-во „Черемош" у Філядельфії, або троїстих музик, як їх має Осередок ім. О.Довбуша у Боффало. Оце замилування до своєї мистецької спадщини спонукало гуцулів зберегти ці скарби й відродити їх на далекому поселенні. Цим вони захопили свою молодь, яка привчається плекати ці галузі народної творчости.

Оце й задемонструють гуцули на Другому З'їзді Українського Світового Об'єднання Гуцулів, що відбудеться в суботу і неділю 27-го і 28-го травня на Союзівці. У програмі З'їзду є відведений час на ділові наради. Там мають перевірити дотеперішні осяги, перевибрати керівні органи і намітити плян на майбутню каденцію. Але доволі багато часу відведено на мистецьку програму й зустрічі та розвагу. З'їдуться гуцули з усіх осередків Америки й Канади, щоб зустрітися й розважитися у своєму тіснішому колі.

Без голосних гасел і програм цей З'їзд УСОГ — буде великим скріпленням для об'єднання цієї племінної групи. Патроном З'їзду УСОГ обрав нашого священика-ісповідника о. Василя Романюка, а головою Почесного Комітету є Степан Клочурак, провідник закарпатських гуцулів. А для всіх інших, що завітають на цей З'їзд, буде нагода побачити виступ танцювального ансамблю „Черемош" і подивляти вироби народного мистецтва із збірки Степана Ґрекуляка з Боффало.

Жидівки відбули протестну демонстрацію біля Кремлю

Москва. — У вівторок, 23-го травня, шість совєтських жидівок перевели протестну демонстрацію біля мурів Кремлю, домагаючись права еміґрувати до Ізраїля, але совєтські міліціонери та працівники КҐБ знищили їхні транспаранти з написами „Дозвольте нам виїхати до Ізраїля" та „Дайте візи до Ізраїля" і відвели демонстрантів на станицю міліції. Жінки не ставили жадного опору.

Між демонстрантами була Наталія Кац, яка вже довший час, але покищо безуспішно, старається про візу до ЗСА, щоб її 7-місячна дочка, Джесика, могла одержати наглу лікарську допомогу на дуже поважну недугу органів травлення. Дитині загрожує смерть, бо в Совєтському Союзі ще не удосконалено лікування на цю недугу, а в ЗСА лікарі вже довший час успішно лікують хворих на цю недугу органів травлення.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ

Ню Йорк, Н. Й. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 26-го травня ц. р. о год. 7:30 вечора, у приміщенні цього Клюбу доповідатиме д-р Лука Луців на тему: „Клопоти літературного рецензента". Провідною думкою цієї доповіді будуть особисті спостереження д-ра Луцева, як сеньйора літературознавця. Тексти деяких модерних рецензованих творів прочитає актор С. Крижанівський.

Д-Р БОГДАН ОСАДЧУК ДОПОВІДАТИМЕ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. — Український Демократичний Рух — Клюб в Ню Йорку інформує, що у суботу, 27-го травня ц. р., о год. 6-ій вечора, тут у приміщенні Українського Інституту Америки, при 2 Вест 79-та вул. доповідатиме д-р Богдан Осадчук, професор Університету в Західньому Берліні, видатний публіцист та співробітник швайцарської преси на тему: „Східня політика Німеччини після візити Леоніда Брежнєва у Боні".

В ЕЛЛЕНВІЛЛІ ВІДБУДЕТЬСЯ 19-ИЙ ОКРУЖНИЙ ЗЛЕТ ЮНАЦТВА

Елленвілл, Н. Й. — Команда Злету та Крайова Управа Спілки Української Молоді Америки повідомляє, що в 60-річчя будови Української Держави, під кличем „Розкуй заковану Україну", в днях 27-го і 28-го травня проходитиме 19-ий Окружний Злет Юнацтва. У програмі Злету: конкурс знання і мистецького слова, спортові змагання і попис самодіяльности. У суботу ввечері відбудеться мистецька програма, а також цього дня і в неділю, увечері — забава з танцями, до яких гратиме оркестра Б. Гірняка. У неділю, о год. 10-ій ранку — польова Служба Божа.

У КЛІВЛЕНДІ ВІДЗНАЧЕНО 45-РІЧЧЯ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Клівленд. — Під патронатом Українських Злучених Організацій, Відділу УККА в Клівленді, заходами Культурно-Освітньої Референтури Свято-Покровського Осередку й Українського Музею-Архіву відбудеться в четвер, 1-го червня, в год. 7-ій вечора в Свято-Покровському Осередку для відзначення 45-ої річниці штучного голоду в Україні літературний вечір проф. Яра Славутича з Едмонтону, на якому автор прочитає свою нову поему на цю тему.

В ЧІКАҐО ВІДБУДЕТЬСЯ АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ВАДИМА ЛЕСИЧА

Чікаґо, Ілл. — Стараннями Українського Інституту Модерного Мистецтва і Окружної Ради та Відділів Округи СУА в Чікаґо відбудеться у суботу, 3-го червня ц. р., о год. 7:30 вечора, тут у приміщенні Інституту при 2320 В. Чікаґо евеню, Авторський вечір відомого поета Вадима Лесича. Вступне слово виголосить проф. Богдан Рубчак. Рецитуватимуть поезії Вадима Лесича — проф. Віра Боднарук і Дмитро Грушецький.

ДЕБАТИ НАД ЗВІТАМИ І ВИБІР КАНДИДАТІВ НА ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ БУЛИ НА ПОРЯДКУ 3-го ДНЯ НАРАД 29-ої КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ

Піттсбурґ. — Дебати над звітами і вибір кандидатів на головних урядовців були предметом нарад у 3-му дні 29-ої Конвенції УНСоюзу в середу 27-го травня. Конвенція, як відомо, почалася в понеділок 22 травня і триватиме впродовж цього, проголошеного мейором Піттсбурґу, „Українського Тижня". Наради відкрив заступник предсідника Конвенції проф. Іван Телюк, а після прийняття протоколу нарад з попереднього дня, що його відчитали по-українськи Іван Скочиляс та по-англійськи Тамара Куропась, Андрій Джула представив касира Братського Конґресу Пенсилвенії п. Балабана, який, привітавши Конвенцію, закликав делеґатів та через них і своїх земляків: „Говоріть своєю мовою, співайте своїх пісень, передавайте Вашу культуру Вашим співгромадянам". Конвенцію коротко привітали ще мґр Богдан Тарнавський від Фонду Катедр Українознавства при Гарвардському університеті, — Богдан Гаргай, президент ЦЕСУС-у від цієї світової організації українського студентства, та професор д-р Володимир Янів, ректор Українського Вільного Університету у Мюнхені.

Дальшу програму дня всеціло виповнили дебати над звітами та відповіді звітодавців, про що детальніше будуть пізніші повідомлення. Третій день нарад Конвенції закінчено — як сказано — вибором кандидатів на головних урядовців.

20 африканських держав не можуть забезпечити свій континент

Париж. — Представники 20-ти африканських держав, які нараджуються в Парижі над справами, пов'язаними з безпекою того чорного континенту, не змогли погодитися щодо пред'явленого їм пляну створити власну африканську збройну формацію, яка протидіяла б збройному заколотові в будь-котрій африканській країні.

Між приявними у Парижі африканськими лідерами є також президент Заїра Мобуту Сесе Секу, який заявив, що Заїр полягатиме на Францію, як ґарантора безпеки його країни. Однак, французький президент Валері Жіскар Д'Естень заявив, що французький чужинецький леґіон залишиться у Заїрі тільки так довго, як цього вимагатиме безпека тамошніх білих і поки вони не звільнять з рук партизанів схоплених білих „закладників", здебільша французів. Тим часом французькі вояки віднайшли дальших 18 тіл убитих чорними партизанами білих.

Вони віднайшли теж у криївці 20 жінок і дітей, що їх чоловіків і батьків вбили партизани. Кольвезі, що його захопили були на 8 днів озброєні совєтами партизани, — мертве місто — без води, світла і харчів. Чорні мешканці того міста, які втекли були і тепер вертаються до своїх домів, наражені на голод.

Москва скидає вину за масакру в Заїрі на Америку

Москва. — Московська „Правда" закинула західнім державам, що вони „пофарисейськи" роздувають події в Заїрі і скидають за них вину на Кубу й СССР, щоби такою „димовою заслоною" прикрити власні „імперіялістичні затії" супроти багатого на землі в мінерали Заїра.

„Правда" ані словом не згадує про те, що чорні партизани, які перевели наскок на багату на мідь провінцію Заїра, були вишколені кубинцями й озброєні совєтами, ані теж про масакру, що її партизани перевели серед білих мешканців міста Колвезі, зате накидається на американський Конґрес, який ніби свідомо „набрав води в рот" і мовчить про „імперіялістичні затії" Америки, Франції і Бельгії супроти Африки.

„Правда" особливо сердиться, що бельгійських парашутистів і французький чужинецький леґіон перевезено до Заїру американськими військовими транспортними літаками.

Бжезінські інформує японський уряд про наради в Пекіні

Токіо. — Д-р Збіґнєв Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, у вівторок і середу, 23-го і 24-го травня інформував японського прем'єра Такео Фукуду та інших членів японського уряду про перебіг його триденних нарад у Пекіні, зокрема про те, що комуністичний Китай хоче підписати мировий договір з Японією, який теж був би договором приязні та економічної співпраці. Переговори між Пекіном і Токіо в тій справі перервано в 1975-му році, але китайські власті протягом останніх кільканадцятьох місяців часто натякають, що хочуть довести до якнайшвидшого підписання такого договору.

Після наради Бжезінського з Фукудою японські джерела повідомили, що хоча прем'єр і міністер закордонних справ Сунао Сонода бажають такого договору з Пекіном, то не думають поспішати, бо ціла справа досить скомплікована, беручи до уваги факт, що з тим пов'язане питання безпеки не тільки Японії, але також Південної Кореї, Націоналістичного Китаю на Тайвані та інших держав цього обширу.

Як вказують коментатори, уряд прем'єра Фукуди більше погоджується зі становищем державного секретаря Сайруса Венса, який „обережніше" ставиться до питання нормалізації зв'язків з Пекіном, ніж Бжезінські, який переконаний, що така нормалізація конечна і то якнайшвидше, щоб в такий спосіб збалянсувати впливи Совєтського Союзу в Азії і на терені Тихого океану. Японський уряд вважає, що Пекін покищо не готовий на компроміси, а старатиметься „диктувати свої вимоги" і тому з підписанням мирового договору треба трохи почекати.

З Токіо Бжезінські та інші члени американської делеґації плянували відлетіти до Сеулю, щоб поінформувати також уряд Південної Кореї про перебіг і вислід нарад у Пекіні.

У вівторок, 23-го травня, Спільна конґресова економічна комісія, члени якої в січні ц. р. відвідували комуністичний Китай, видала два звіти, а саме більшости і меншости, щодо питання нормалізації зв'язків з Пекіном. Звіт діяльности, тобто 6-ох членів, закликає уряд президента Джіммі Картера якнайшвидше вста новити нормальні диплома тичні зв'язки з Китайською Народною Республікою, тобто комуністичним Китаєм, і в той самий час зірвати ці зв'язки з націоналістичним Китаєм на Тайвані. Провідником більшости в тій комісії є демократичний сенатор Ален Кренстон із Каліфорнії.

Лідер меншости, тобто 4-ох членів згаданої конґресової комісії, республіканський сенатор Ричард Луґер з Індіяни, коментуючи звіт меншости заявив, що він і його однодумці не можуть погодитися на вимоги Пекіну, щоб ЗСА зірвали зв'язки з Тайваном, уневажнили оборонний договір з Націоналістичним Китаєм і відтягнули біля 1,000 американських вояків з Тайвану.

Чіянґ Чінґ-куо став президентом Націоналістичного Китаю

Тайпей. — Минулої суботи, 20-го травня, 65-річного Чіянґ Чінґ-куо, сина покійного Чіянґ Кай-шека, заприсяжено на пост президента Китайської Республіки, тобто націоналістичного Китаю на Тайвані, значить на пост, що його протягом майже 30 років займав Чіянґ Кай-шек.

У своїй інавґураційній промові новий президент Чіянґ повторив, що його уряд далі займатиме безкомпромісове антикомуністичне становище і ніколи не переговорюватиме з комуністичними властями в Пекіні, як теж не погодиться на жадні компроміси. Промовляючи саме в день, коли до Пекіну прибула делеґація ЗСА, під проводом д-ра Збіґнєва Бжезінського, головного дорадника Білого Дому щодо справ крайової безпеки, Чіянґ Чінґ-куо висловив надію, що між ЗСА і Тайваном зв'язки стануть „навіть сильніші", ніж тепер".

Коментатори не передбачають поважних змін у політиці Націоналістичного Китаю, але вказують на факт, що новий президент призначив відомих спеціялістів на відповідні пости в його уряді. Сун Юн-суан, колишній міністер економіки і головний архітект економічного розвитку Тайвану, став прем'єр-міністром, а Тсіянґ Єн-сі, колишній міністер сільського господарства, став ґенеральним секретарем Квомінтанґу, правлячої партії.

РЕПРЕСІЇ В УКРАЇНІ НЕ ПРИПИНЯЮТЬСЯ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — З України повідомляють, що після закінчення Гельсінкської конференції в Белґраді репресії в Україні значно посилилися. Жорстоких переслідувань зазнають бувші українські політв'язні, які відбувши своє ув'язнення перебувають під наглядом в Україні або відбувають заслання у віддалених областях СССР. Їх постійно викликають на „розмови" представники органів КҐБ та домагаються їхньої співпраці.

З України повідомляють про такі події:

Навколо арешту Левка Лук'яненка

Після арешту Левка Лук'яненка, члена Київської Української Гельсінкської Групи і бувшого довголітнього політв'язня, органи КҐБ провели такі обшуки навесні 1978 року — у Олеся Бердника, який тимчасово мешкав на квартирі Микола Руденка у Конча-Заспі, двічі у Оксани Мешко, у Катерини Зарицької (яка живе в Хмельницькій області), Івана Кандиби (Львівщина), Віталія Калиниченка (Дніпропетровськ), Петра Вінса перед арештом (Київ), Ігоря Кравцева (Харків), який був звільнений в 1977 р. після кількарічного ув'язнення.

З Дніпропетровська повідомляють, що два знайомі Левка Лук'яненка, Володимир Сіренко і Микола Бреславський, під тиском органів КҐБ, зазнаючи постійних переслідувань і „психологічної обробки", заломилися і публічно здеклярували свою льояльність владі. В Сіренко навіть виступив проти українського руху опору в місцевій пресі. В Києві поширюються чутки, що М. Бреславський і В. Сіренко будуть одними з головних свідків проти Л. Лук'яненка на його процесі.

Наґінка на М. Шестопала

Матвій Михайлович Шестопал, бувший викладач Київського Університету, декан факультету, ще в 1965 році був звільнений з Університету і виключений з партії за „націоналізм", а властиво за його вплив на духове формування шестидесятників. М. Шестопал народився в 1917 р. Протягом останніх років він був майже „забутий", хоч багато молодих письменників дальше уважають його своїм духовним батьком. Коли посилилися репресії в Україні, зокрема в 1977 році, органи КҐБ спеціяльно посилили психологічний тиск — часті розмови" в КҐБ, відвідини, переконування, погрози ув'язненням „на старість", безперспективність — на ряд визначних українських культурних діячів, вимагаючи від них засудження окремих учасників опору. Це довело М. Шестопала (а також Г. Кочура і кількох інших) „розписатися в льояльності" (як про це тепер висловлюються на Україні) на сторінках київської преси.

Загадкова смерть брата В. Чорновола

У невияснених обставинах помер у квітні старший брат Вячеслава Чорновола. У Києві навіть поширилася вістка, що він був підступно замордований, щоби залякати інших.

В зв'язку зі смертю брата і паралічом матері, Вя-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Надзвичайна сесія ОН нараджується над „тотальним роззброєнням"

Об'єднані Нації. — У вівторок 23 травня ґенеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм відкрив 10-ту надзвичайну сесію Об'єднаних Націй, скликану головно під натиском з боку Совєтського Союзу, який від років веде забріхану пропаґанду за „загальне і тотальне роззброєння". Курт Вальдгайм закликав у своїй вступній промові до скликання „найбільшої і найбільш репрезентаційної конференції роззброєння", яка „змобілізувала б світові резерви, таланти і джерела" у змаганні до повного роззброєння. Він жадав, щоби кожна країна, яка видає 1 більйон на зброєння, склала по одному мільйоні до міжнародного фонду, призначеного на цілі роззброєння.

Президентом цієї спеціяльної сесії ОН, яка триватиме до 28 червня, став юґославський представник Лазар Мойсьов. Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико прибув до Ню Йорку вже в минулий понеділок, — віцепрезидент Волтер Мондейл і державний секретар Венс спізнилися на відкриття Асамблеї. Мондейл заповів свою промову на середу 24 травня, наступного дня мав промовляти Громико. На тій надзвичайній сесії ОН, яку звуть „конференцією роззброєння" є приявними 20 голів держав і прем'єрів між ними французький президент Валері Жіскар Д'Естень, західньонімецький канцлер Гельмут Шмідт, британський прем'єр Джеймс Ґаллаґен, італійський прем'єр Джуліо Андреотті і канадський прем'єр П'єр Трудо. Комуністичні країни плянують разом із країнами „третього світу" „засудити" невтронну зброю, поручити скасування НАТО і ліквідацію всіх закордонних баз — всі ті вимоги несприйнятливі для Америки.

В Італії знайшли ще одну криївку терористів

Рим. — У погоні за схоплювачами і вбивниками колишнього кількакратного італійського прем'єра Альдо Моро поліція відкрила в недалекому від Риму надбережному місті Остія помешкання, в якому було багато різнородної зброї, 66 фунтів вибухових матеріялів та пакети пропаґандивних революційних летючок. Однак, поліція не є певна, чи та домівка належала до „Червоних бриґад", винуватців вбивства названого найвидатнішого італійського державного мужа, чи до споріднений іншої радикально-лівої терористичної організації, відомої від початкових літер НАП — „Озброєні пролетарські нуклеарні борці".

Поліція переконана, що ті дві терористичні організації діють у взаємному порозумінні. Під закидом схоплення і вбивства Альдо Моро арештували 5 осіб, між ними одну жінку.

ПОМЕР ВОЛОДИМИР СТАНЬКО

Фрімонт, Міч. — У Фрімонті, Міч., помер в середу, 24-го травня бл. п. Володимир Станько, проживши 73 роки. Осиротив дружину Дарію, сина Юрія з дружиною Христиною і внуками Александром і Анною.

ФЕСТИВАЛЬ „МАЛОЇ УКРАЇНИ" В НЮ ЙОРКУ ПРОЙШОВ З ПОВНИМ УСПІХОМ

Ню Йорк, Н. Й. — Вже третій, з черги, український фестиваль, спонзорований Комітетом Будови церкви св. Юра в Ню Йорку відбувався на протязі трьох днів від 19 до 21 травня, тут при Схід 7-ма вулиця. Аромат українських страв, мелодійна музика бандур, станки сповнені багатства вишивок і різьб, спонукували навіть необзнайомлених з українською культурною спадщиною зупинитися, приглянутися до многогранної програми.

Перший фестиваль у 1976-му році, що опісля став постійною подією „Малої України", присвячено 200-річчі Америки і 100-річчі українського поселення; тоді й зорганізовано спеціяльно до цього створений Комітет. Метою дальших фестивалів було зібрати гроші на фонд будови нової церкви св. Юра. Голова цього Комітету, адвокат Роман Гуглевич ствердив, що з цьогорічного фестивалю зібрано 25,000 долярів, з чого більшу суму призначено на будову церкви, а меншу — на Академію св. Юра.

Цьогорічний фестиваль приніс нюйоркським українцям два радісні переживання. Першим із них — було повідомлення, що Міська Рада Ню Йорку одобрила проєкт Об'єднаних Українсько - Американських Організацій Ню Йорку і вуличку Голл Плейс перезвано на Тарас Шевченко Плейс.

Другим, не менш радісним, переживанням для українців була поява статті у нюйоркському „Дейлі Нюз", яку надруковано 21 травня ц. р., п. н. „Мала держава на Другій евеню". Статтю ілюстрували різнокольорові рисунки Ярослави Сурмач-Міллс.

Повернувшись до цьогорічного фестивалю, на 7-ій вулиці скрізь майоріли синьо-жовті прапорці, мерехтіли червоні, сині та білі декорації і повівали зоряний американський та синьо-жовтий український прапори. За тентативним обрахуванням поліції, фестиваль, починаючи від його відкриття у п'ятницю, відвідало 30,000 осіб.

Вздовж вулиці, один біля одного приміщувалися столи, а на них пишались вишивані блюзки, серветки, дерев'яні різьблені касетки, кераміка і писанки. При інших станках відбувалася виграша, гроші з якої мали йти на підтримку тамошній парафії:

Приміщувались тут із своїми станками, шатрами і столами, такі організації, товариства та установи: початкова і середня школа св. Юра; Відділи Союзу Українок Америки, Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України; Пласт; Нюйоркська Школа Бандуристів та деякі місцеві українські підприємці

Мистецька програма розпочалась у п'ятницю, о год. 7-ій увечері, відкриваючи урочисто фестиваль відспі-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Ансамбль „Молоді Верховинці" — одна з груп, які виступали під час третього Українського Фестивалю в Ню Йорку, що відбувався 19 — 21 травня ц. р.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Український Фестиваль у Ню Йорку

Триденний Український Фестиваль на Сьомій вулиці нюйоркського „давнтавну" — це ніби невелика подія. „Ярмарок" — зневажливо висловлюються одні, — „базар" — кажуть другі. Проте відгуки тієї ніби малої події є великі: американська преса зароїлася вістками про українців, вістками у надзвичайно прихильному дусі. Їхній підхід правильний і логічний: українці в Ню Йорку — конструктивний елемент, який із подивугідною жертвенністю здвигнув нову величаву церкву і в користь якої тепер уладжує таку триденну імпрезу, на якій є не тільки вареники й інші харчі, що з них користають відвідувачі, але й показ народного мистецтва, і мистецька програма з українською піснею та музикою, і є живі українські люди, які вщерть заповняють вулицю. Щорічний триденний Український Фестиваль на 7-ій вулиці — це першорядна інформаційно-пропагандивна служба, тому це не є імпреза самих тільки українських мешканців цієї метрополії світу, а всієї великої української громади у діяспорі. Це така імпреза, якої не можуть не бачити всі різнонаціональні сусіди і якої не можуть злегковажити та промовчати дуже чулі на актуальність новин репортери „засобів комунікації", себто преси, радіовисилень та телевізійних станцій.

Отож треба і нам поставитись до тієї імпрези якнайприхильніше і з повагою, як до доброї справи. Треба признати, що це надзвичайно відрадна подія, яка мобілізує українських людей, активізує їх, та водночас ширить серед не-українців добре ім'я про українців. Цікава річ, що в американській пресі підкреслюється саме той ідеалістичний підхід українців Великого Ню Йорку, який наказує їм не спочивати на лаврах, коли відкрилися вже двері до нової церкви, а далі старатися за фонди на прикрашення тієї церкви, щоб вона стала дійсним клейнодом. У сучасному зматеріялізованому світі, у сучасних відносинах в самій Америці, де скасовано молитви у прилюдних школах, як „незгідні з Конституцією" і де навіть мовчазна „хвилина призадуми" у школах стрічає крикливий спротив з боку деяких ультраліберальних кіл американського суспільства, — серед таких відносин глибока й сердечна відданість українських мешканців Ню Йорку Церкві — це добрий знак, це добрий наявний доказ, що в своєму корені українська громада здорова.

Хай буде, що сам „ярмарок" чи пак „базар" — мала подія. Але з малих подій складається все наше життя і сума малих подій складається на великі події, від яких залежить доля людей, народів, держав. Ми знаємо найкраще, що в українській громаді у діяспорі не все ідеальне, що є сварні, яких не повинно бути, що є багато дечого, чого не повинно бути і нема багато дечого, що треба би створити. Але так діється скрізь і всюди — є світла і є тіні. Будучи справедливими, мусимо признати, що до таких світельців треба зарахувати й Український Фестиваль у Ню Йорку: хай він увійде у традицію і хай ця традиція продовжується якнайдовше й у щораз кращому вигляді.

Поважна перешкода

Мировий діялог, що його в кінці минулого року розпочали єгипетський президент Анвар ель-Садат та ізраїльський прем'єр Менахем Бегін — це крок, який може довести до ліквідації довготривалого і часто кривавого конфлікту на Близькому Сході. Переговори між Єгиптом та Ізраїлем наступили після 30 років запеклої ворожнечі, під час якої арабський світ не признавав права Ізраїлеві існувати як самостійна держава і старався всіма способами знищити ту жидівську країну. І хоча покищо більшість арабських країн і лідерів не приєдналися до єгипетсько-ізраїльського діялогу, то сам факт, що Каїр та Єрусалим взагалі переговорюють, замість воювати — це важливий крок вперед до замирення на тому обширі.

Проте, майже зразу після поїздки Садата до Єрусалиму виринула поважна перешкода на шляху до єгипетсько-ізраїльського замирення, а саме, що уряд прем'єра Бегіна продовжував і далі продовжує встановляти ізраїльські оселі на окупованих арабських землях на західньому березі ріки Йордан та на Сінайському півострові. Ця політика Єрусалиму викликала гостру негативну реакцію з боку арабського світу, як теж уряду ЗСА. Президент Джіммі Картер і члени його уряду вже кількакратно заявили, що ізраїльські оселі на західньому березі Йордану і в Сінаї є „нелегальними" і становлять „поважну перешкоду для замирення на Близькому Сході".

Однак, виходить, що ця гостра критика покищо не має належного впливу на ізраїльський уряд, бо міністерство оборони недавно повідомило, що плянує розбудувати додаткових шість осель на території біля ріки Йордан, в яких жило б біля 160,000 ізраїльтян.

Не можна заперечити факту, що Ізраїль находиться в небезпечному становищі, якщо взяти до уваги кількісно переважаючу силу арабського світу. Проте, треба теж розуміти арабів, які не хочуть погодитися, щоб їхні території на західньому березі Йордану, окуповані під час війни в 1967-му році, стали складовою частиною Ізраїля, бо ізраїльський уряд, створюючи там оселі, твердить, що ці території, мовляв, є історичними землями жидівського народу і тому Ізраїль не звільнить їх. Також оправданим є обурення єгипетського уряду щодо плянів Ізраїля задержати свої оселі на Сінайському півострові, хоча Єрусалим обіцює повернути півострів Єгиптові, але хоче, щоб оселі надалі залишилися під ізраїльською адміністрацією та охороною ізраїльських військових частин. Існування цих ізраїльських посілостей на поверненій Єгиптові території було б зневагою для суверенітету єгипетської держави, бо ніяка країна не хоче мати на своїй території чужоземних колоній, хоронених чужим військом і з чужою адміністрацією.

Отже, справа ізраїльських осель на окупованих арабських землях — це важлива перешкода до єгипетсько-ізраїльського порозуміння і також може дуже утруднити старання щодо загального замирення на Близькому Сході. Треба надіятися, що уряд прем'єра Бегіна виявить більшу гнучкість в тій справі і погодиться на компроміси, бо тільки в такий спосіб можна буде запевнити, що мировий діялог, розпочатий минулого року президентом Садатом, увінчається остаточним успіхом: загальним миром у тій частині світу.

Дора Рак

СОЮЗ УКРАЇНОК НА КОНВЕНЦІЇ У НЮ ДЖЕРЗІ

Річна конвенція Федерації Жіночих Клюбів стейту Ню Джерзі відбулася в днях 9-12 травня 1978, в Атлантік Сиці. В ній, як і минулими роками, брала участь Округа СУА, яку репрезентувала її новообрана голова Лідія Гладка з Савт Орендж. Округа належить до федерації, як одна з дев'яти стейтових організацій і в їх групі пані Гладка брала участь в процесії всього проводу федерації, що попереджує офіційне створення конвенції.

Чотириденні наради проходили справно, дарма, що деякі трудноші спричинював загальний хаос, що панував в обох готелях Інтернешенел Ресортс, давніше Шелфонт і Геддон Гол, які готовилися до отворення Касина і випробовували нові методи і процедуру та заправляли нових працівників на нових машинах комп'юторською системою. Також змінився розклад заль до нарад, бо бенкетову і конвенційну залю перероблено на терасовий ресторан, а осереднє місце в готелю призначено на величезну залю ігор „Касино", де за зеленими столами йтимуть газардові гри в бакарата, кістку, де крутитиметься рулетка, та й десятки машин манитимуть приманою легкої вигри. Безліч стінних дзеркал ще й збільшує ілюзію атмосфери багатства, хоч ціллю їх насправді збільшити безпеку і нагляд над можливими обманцями. Готель багато вдекорований, кімнати пишно прибрані; кілька дорогих ресторанів і велика, отверта каварня-бара та розвагові залі обчислені на багату публіку. Але рівночасно зникла атмосфера статочного-консервативного готелю, що десятками літ гостив знатних і вибраних гостей, і що так годився на конвенції цієї консервативної жіночої організації.

Пленарні наради і конференції проходили в одним і другім готелі, а на виставку творчости членок клюбів: мистецьку, городничу, ручних робіт і т. п. приділено дещо меншу, але гарну Музичну залю. Там же влаштовано — вже по традиції від кількох літ — українську виставку. Ця виставка не є включена в індивідуальні компетиції, що є предметом оцінки жюрі і нагород, але має на цілі знайомити американське жіноцтво з різними видами українського народного мистецтва. Цим разом показали ми кілька вибраних народних строїв, вишиваних сорочок (жіночих і мужеських) та ляльок в одягах — з колекцій Андрія і Ґені Кейбідів, Наталії Павлишин, Евгенії Харченко і Дори Рак. Серед зацікавлених глядачів віднаходимо ми — як бувало — „загублені душі", що горді за нас признавалися до такого чи іншого пов'язання з українством. Між ними була і наша приятелька, Анна Люсарді, українського роду, що довгі роки була головою жіночого клюбу в Соммервіллі і за її працю надано їй почесне головство. Ще б додати, що в нашій виставці цим разом не було ні одної писанки, що зроблено пляново, бо тепер вже американки пишуть писанки і дві з них їх виставляли, здобуваючи між іншим перше і друге місце. Чи ж би ми розбазарили нерозважно своє питоменне вміння, навчаючи всіх і вся?

До наших обов'язків чи радше привілеїв належало голосувати у виборах нової екзекутиви та декілька членів управи федерації на дворічну каденцію. Цим разом було суперництво поміж кількома кандидатками на поодинокі пости, то ж голоси мали свою вагу. У висліді виборів головою федерації стала пані Фредерік Д. Сінгер з Вудклиф Лейк, членка Парляментарної Асоціяції, активна громадська діячка, зокрема в високім шкільництві при Ратґерс університеті і Даглес коледжі (сама ж має ступінь М. С.), та в мистецьких кругах стейту. Федерація має тепер 430 клюбів (загальних і вечірніх) та 131 молодечих (джуньйорс) і 24 молодих (саб-джуньйорс); 32,034 членок і 3,476 джуньйорс творить велику і сильну жіночу організацію, якої праця йде щораз більше в напрямі потребуючим, а придбані і роздані фонди сягають річно кілька соток тисяч долярів.

На протязі восьми літ нашого членства в цій організації ми придбали значне число приятелів та їх прихильність для української громади стейту, а минулого року завдяки цьому дістали на конвенції ухвалу обширної резолюції в обороні українських жінок політичних в'язнів, що й видруковано в річнику федерації на 1977/78. Згідно з їх процедурою резолюція остає всилі й цього року, а можна буде її поновити в наступному році.

Загальна програма конвенції була цікава напрямком головних промов, а розвагова частина різнородна і на доброму рівні. На першій сесії головним промовцем була Вірджінія Ґреґам, знана із телевізійних виступів, що поєднала легкий гумор з поважною життєвою філософією, закінчуючи свою промову напрямною по такій лінії, що американська родина, як основа здорової суспільности, мусить бути збережена, а тому виховання дітей оперте на моральних і релігійних принципах. Подібна провідна думка виплила з другої промови письменниці Марії Гіґгінс Кларк, знову ж з підкресленням моральних вартостей, гідности дому і родини, та важної ролі і сили жінок в цім напрямі. Третя промова Мері Елизабет Совардс завершила ці напрямні, ще сильніше закликаючи великий збір понад тисячу жінок до віднови американської духовости та до відбудови родини і виховання дітей в здоровій атмосфері. Всі три промови йшли виразно по лінії так званого „Про Фемілі" (Pro Family) руху і можливо мали на цілі піддержати й скріпити консервативний напрямок американських жіночих клюбів — серед сучасного американського фемінізму. Щоби одначе мати вплив на події і законодавство, треба клюбовим жінкам включитися в політичне життя країни — твердила пані Совардс, яка буде вибрана президенткою Генеральної Американських Жіночих Клюбів на конвенції 9 червня 1978 у Фініксі, і по цій лінії поведе крайову організацію.

Розвагова програма складалася з кількох продукцій, як ось концерту власного збірного стейтового хору, виступу співочого гуртка Групи джуньйорів та фортепіянового дуету. Крім цього брали участь професійні артисти. Вечірню програму (від 8 до 10 вечером), призначену на роздачу нагород за громадську і добродійну діяльність клюбів, закінчив піяніст Алян Маркс, що переплітав гру поясненнями і впровадженням перед кожною грою. Між іншим, гарно і образово пояснив першу точку програми М. Мусорґського „Золота Брама Києва" (гратулюючи йому, просили додавати пояснення, де є цей Київ).

Знову ж т. зв. „сніданок з молитвою" мало на закінчення виступ двоє артистів, скрипака Романа Мочернука і його дружини Каролі-Анни, піяністки і його акомпаньяторки. Їх програма зложена відповідно до пори дня — вчасного ранку — і спеціяльного призначення, складалася з кількох клясичних творів, фортепіянового соля і релігійних гимнів, які присутні хором проспівали при загальнім зворушенні. Ця музикальна пара, і їх концертові виступи сполучені з відповідним докладом. Роман Мочернук, скрипаль українського роду, студіював скрипку в Оберлин коледжі, а опісля довгі роки працював в різних шпиталях як музичний терапіст, виступаючи крім цього в різних концертах. Його дружина, родом з Канади, закінчила музичні студії в Торонто, де й мала нагоду запізнатися з українцями. Вона концертова піяністка, а тепер головне акомпаньяторка Романа, якому й помагає у вивчуванні нових творів (бо ж він змалку втратив зір). Обоє концертують і в інших стейтах, а в Ню Джерзі популярні серед американських клюбів і організацій та беруть участь в інтернаціональних програмах, де Роман Мочернук виступає як „український скрипаль".

Річна конвенція федерації, взірцево ведена при участі більш тисяча осіб і гостей, закінчилася в п'ятницю 12-го травня, визначуючи дату наступної конвенції на 8-11 травня 1979, в Атлантик Сиці. Згідно з їх організаційною системою, вечірні клюби відбували рівночасно свої окремі наради і програму, а безпосередньо слідувала кількаденна конвенція Молодечих Клюбів Федерації.

[†М. Л-ий]

МАРКСИЗМ ЯК ОПІЙ

Філософ Лєшок Коляковскі, який покинув Польщу в 1969-му році, тепер є професором в Оксфорді. Він є автором книжки „Людина без вибору", яка здобула нагороду в 1977-му році під час Книжкового Ярмарку в Франкфурті. Гамбурґська газета „Die Zeit" помістила на своїх сторінках інтерв'ю з Коляковскім, яке подаємо в значному скороченні.

Автор уважає, що марксизм як вичерпна ідеологія став уже неплідним. В найкращому разі можна дивитися на марксизм як на важний причинок для кращого зрозуміння історії. Щодо того є деякий далекий зв'язок. Одначе, насправді історичний матеріялізм — це абсурдне поняття. Назагал навіть найосновніші принципи марксизму виглядають тривіяльно. Сказати, що справжня вартість товару це ніщо більше як тільки праця, яку зужитс для його випродукування, свідчить про те так само, як твердження, що опій чинить людину сонливою, бо він є заспокійливим засобом. Годі сказати, що марксизм це інтелектуальне поняття. Ним користуються понайбільше як політичною ідеологією і як джерелом нераціональних сподівань.

Якщо залишите на боці марксизм як леґалізоване знаряддя урядів комуністичних країн, то залишаються ще тільки його теоритичні обіцянки, що всі людські проблеми й усе зло можна побороти тільки акуратною і простою розв'язкою. Крім того, марксистська теорія каже, що „ворог" не хоче дозволити, щоб ця розв'язка здійснилася. Отже марксизм створює як надію, так і ненависть.

Історія це вчитель, але не наука. Тому годі послуговуватися історичними „законами" як провідником для будуччини. Думка про „досконале суспільство", яке живе у згоді — це обман. Плеканням утопій марксизм став небезпечний. В добре зорганізованому деспотизмі цю „згоду" прописує диктатор, або група. Марксистське поняття, що людина може знайти своє власне спасіння, це ніщо іншого як забобон. А всі забобони мають тенденцію бути насильними.

На запит журналіста, чи релігія була вільна від деспотизму, автор відповів, що християнська віра завсіди признавала вартість одиниці. Християнський деспотизм проявлявся тільки тоді, коли вміщувався у світські справи, як наприклад, у наукові дослідження. Вкінці Коляковскі зазначив, що не проповідує розпачу. Одначе, забагато сподівання рівняється забагато розчаруванням. Демократія і комунізм взаємно виключені . Вірити інакше, це подобає на фарс.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

ЯК НЕ МИ, ТО ХТО...

28 квітня 1978 року я прочитав у „Свободі" вже другого листа Леоніда Сірого, українського робітника з Одеси, до української спільноти Канади й Америки. Це не звичайний лист. Це розпачливий крик, благання порятунку. Він пише:

Я ще раз звертаюся до Вас з великим і важним проханням, шановна громадськість, будь ласка, доможіть виїхати, дайте виклик, як родині. Ми віруючі. Боже поможи. До побачення".

Невже цей лист пройде повз наші вуха й серця без усякого реального відгуку, як пройшов його перший лист кілька років тому? Невже не знайдеться ні одної української допомогової установи, ні одної громади, ні одної церкви, яка би взяла за свій святий національний обов'язок відгукнутися реальним ділом на це благання української людини?

Я не буду вказувати на фінансові, технично-організаційні та інші можливості, які без сумніву має і наша американська і канадська українські організовані спільноти, щоб правно оформити і здійснити переселення одної родини з Совєтського Союзу. Я тільки хочу вірити, що на цей раз таки знайдеться чи то в ЗСА, чи в Канаді відповідна установа, що знайде розумний шлях реального порятунку української людини.

Коли ж цього не станеться, то впаде на нашу душу не тільки великий гріх, але й велика ганьба.

Григорій Костюк

Лев Яцкевич

50-РІЧЧЯ ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Здається, нема винаходу в останнім сторіччі нашої цивілізації, що мав би такий всесторонній та непереможний вплив на наше щоденне життя, форму розваги, реклями, щоденних вістей, спорт та освіту, як модерне телебачення, що на думку кол. президента АР-СІ-ЕЙ Дейвида Сарнова становить тільки прелюдію до телевізії найближчого завтра.

27-го червня 1923 р. появилося в Лондонськім „Таймс" платне оголошення такого змісту: „Винахідник апарату для „бездротного бачення" шукає партнера, щоб допоміг йому (не фінансово) виготовити модель цього апарату". Автором цього оголошення був англійський телевізійний піонер, Джон Ладжі Берд, що не діждавшися відгуку на своє оголошення, спорудив сам з картонових дисків, старих сочок та електронних лямп, знайдених в залишках військових матеріялів з І-ої світової війни, біло-чорний телевізор, який задемонстрував 50 англійським науковцям в лябораторії, приміщеній в піддашші його дому.

У 1928 р., себто 50 літ тому, він провів демонстрацію першої кольорової телевізії. В тому самому часі Чарлз Френсис Дженкінс в ЗСА спорудив незалежно від Берда біло-чорну телевізійну систему, яку з успіхом демонстрував американській авдиторії.

Обидва телевізори, Берда та Дженкінса користувалися механічним розгортувальним диском світлових зображень Ніпкова, на якому була розташована низка отворів у формі спіралі.

Принцип телебачення засновується на перетворенні світлової енергії на електричні імпульси, чи пак сиґнали, які перехоплює приймальна антена телевізора та перетворює з поворотом в світлові імпульси.

У сучасній системі телебачення світлові зображення надавального об'єкту напрямлюються на світлочутливу мозаїчну платівку електронно промінової лямпи (трубки), що перетворює світлову енергію в електричні сиґнали, звані відеосиґналами, які по підсиленні пересилаються в простір у формі електромагнетних ультракоротких хвиль. Ті хвилі спливають по антені до телевізора, в якому перетворює їх зворотом в світлові імпульси приймальна електроннопромінева лямпа (трубка), звана кінескопом. До речі, кінескоп винайшов в 1923 р. інженер фірми АР-СІ-ЕЙ Володимир Зворикін. Сьогодні, з кожним роком, меншає кількість біло-чорних телевізорів, а їх місце займають кольорові телевізори, які в телебаченні впроваджують новий вимір барви, яка не тільки оживляє

(Продовження на стор. 4-ій)

Роман Вергун

ВЕРХОВИНО, СВІТКУ ТИ НАШ...

(В альбом Першому, а назустріч черговому гуцульському З'їздові на Союзівці).

„Гори живуть! Гори говорять! Гори творять!" — Під таким кличем в 1975 р. проходив на Союзівці Всегуцульський З'їзд. Передо мною мистецьки запрошення,-ґравюра О. Губарєва: Карпатська казка, — бо чи можна під'яремному мистцеві підписати свою картину „Св.Юрій над верхами"! В ній повна символіка моєї ближчої батьківщини — Гуцульщини!

Весняний ранок вітає дітей Верховини, які звідусіль спішать на З'їзд. Влітає своїм „Громовим птахом" голова Т-ва Гуцульщини, за ним голова Конференції, ворохтянський перший ґазда пишною лімузиною, і не верхи расовими гуцульськими кіньми, але конем XX-го століття, — блискучими машинами.

Ми біля „Веселки". Опроваджує дир. Квас і хоча зір біжить до гір подивляємо в гуцульському стилі, проєктовані мистцем Черешньовським бару, фасаду „Веселки" та „Ужгороду". А очі ловлять панораму гір. Вдалині гейби Карпати! Цей найближчий верх шешорський Лебедин, дальше прокуравська Курметура, за нею у далині Ігрець, Біла Кобила, Ґреґіт, а ген — ген Лепкалюківські полонини — Кранти, Скупова власність добродія Пласту — Микули Ґрека-Янушевського. (Ох! Як жахлива була його смерть на могучій ялиці біля власної ґражди! Боже прости безумним!). А далі Піп Іван,-Смотричі, Говерля, і я не тут, а там серед рідних гір молодиком над Несамовитим Озером під Брескулом! — А тут знайомі ґазди, ґаздині, леґіники та полонинські чічки-чорногірські красуні. „Єк триваєте кумко пишна та люба?! Єк спали ґадику? (За маржинку чомусь не питають!) А там чуле привітання Андрія Доникового з Річковою Попадею, — ще енергійною старушкою, а ще гейби вчора гордилися Красноїлці своєю паніматкою тай повістувала стара Гриндусиха: „Бог би Вас мав їмосько, єк Ви тот сміх розсипаєте кудреєвий!" Там колишній надлісничий цілує руки першої ґаздині аристократичного роду Гаврилюків.

Гуцули готовляться до храму, а храму без баталії немає, — вправді не ґострими бартками, але словами слушних та неслушних закидів. То гуцули не вміють гніватися!

Однак, не зносять критики їхніх діл, вільні ж бо як карпатські орли, і в тому трагедія їхніх організацій!

Грають трембіти, — гляджу на запрошення, — початок З'їзду. Починають молитвою, в якій просять Бога, щоби знищив сусіда, а при першій нагоді ставлять могорич, бо за живого „віпємо бірше, єк за вмерлого."

Слухаю звіту голови т-ва Гуцульщина: Три З'їзди, три мистецькі виставки, два Гуцульські Храми, поважний касовий оборот та Альбом „Гуцульщина — перлина Українських Карпат" готовий до друку. Біля 600 світлин! На бічному столі оглядаю мистецьке оформлення сімох підвідділів Альбому і окладинки. Це ж праця неперевершеного ЕКА. Чудове оформлення, — різьблений сволок на лицевій сторінці, кінцева заставка фраґмент кераміки. Сім, а взглядно дев'ять проєктів. Один кращий другого. Мені, що виріс над Черемошем, найкраще подобається підвідділ „Над бистрим Черемошем". Повна ілюзія бігу дараби та розгуляні води бистрої гірської ріки. Подивляю цього енерґійного інженера, коли звітує, — розчулююся, як синівською опікою окрилює свою стареньку неню.

А далі — звіт голови Конференції. Ставний, молодий ґазда з аристократичними манерами, джентелмен елеґанції і шарму.

Вечеря, — хтож цей молодий ґазда в елеґантному токсідо, господар вечері і аранжер забави. Нове покоління гуцульського роду, що дітьми залишило батьківщину, знаний професіоналіст п. Василь Панчак. Привіти, — від Владики Платона — сина села Стебні на „Волоскому Боці", патрона т-ва Гуцульщини. А тут привіт від інж. Романа Юркевича, почесного члена ОБУЛІД-у, відзначеного емблемою лісників в золоті та золотим дипломом Гохшуле фір боденкультур з нагоди 50-ліття диплому та 90-ліття життя. І дарма мої очі шукають почесних членів Всегуцульського З'їзду, що їх назвища так рясно заповнили першу сторінку запрошення. Де вони!? Що ж дають вони в дарі своїй Гуцульщині?

Дехто оправданий, віддаль, емеритура, хвороба, є навіть на ложу смерті! Але здорові? Краще не ждати відповіді!

А тут і гуцульські набутки,-забава. Дві гуцульські оркестри з Боффало і Філядельфії „зчінають" забаву. Всі в гуцульських оригінальних строях, переважно жабівських, тільки перший скрипичник вирізняється ворохтянським кептарем. Цеж брат голови конференції. Скрипка плаче в його руках, а він думками там, де лишив свою багацьку гражду. Михайло Гаврилюк з Ворохти, а другий скрипичник це Михайло Мочерняк з Микуличина. Оба на переміну ведуть гуцульський ансамбль. Завзято „б'ють" в цимбали цимбалісті. Дрібушкою співає розхитана верховинська коломийка. Скора, скічна, але вслухаєшся, — вона ж сумна, а фльояри ведуть мелодію і тільки сильніший удар в звучний бубон, приводить тебе до свідомості. (Кажуть гуцули: „Добра була котюга, голосно брехала, то і бубонь голосний!") Ну і „панцка", оркестра Союзівки. Милозвучно заспівує пані Оксана і гуцульські кожушки крутяться вальсом серед вечірніх строїв. Вершком забави мистецький виступ Гуцульського Танцювального Ансамблю з Філядельфії, та мистецький керівник Дмитро Сороханюк захворів і п. Чайка вправно заступає п. Дмитра. Перше зорове враження дуже корисне! Двадцять ориґінальних жабівських одягів, бож стільки дівчат і леґініків. Цеж заслуга Одокійки Сороханюк і її ґазди, які їх тут шиють. Темновишневі запаски, суто перетикані сухозолоттю, в належній і прикладній довжині. В сорочках домінують вишневі, чорні і зелені [illegible], зграбні постільці належно „заборсані", плетені взором капчурі. У розкішних косах мак — символ болю за батьківщиною батьків! Високо запережані стани широкими жабівськими попружками. а леґіники — орли верховини не відступають від стилю. І це все заслуга пані Одокійки, а за нею нехіть і брак належної оцінки як народного мистця. І Гуцульська виставка, це і її заслуга! Чого тут не має. І не перелічиш, і письмом не спишеш і оком не налюбуєшся красі гуцульського мистецтва. А різьба, що її виставляє п. Ґреґуляк. Цінні речі! Любуєшся оком і серцем і захоплюєшся аптекарськими цінами!

А забава гуде! Перед веде красень Михайло секретар Гуцульщини та його чарівна дружина Оля з Ужгороду. Гуцульські джентелмени опроваджують дві прекрасні

(Продовження на стор. 4-ій)

Останній шлях сл. п. Михайла Лотоцького

Філядельфія, Па. — Дня 8-го травня ц. р. відійшов у вічність один із найстарших могіканів із Старої України — сл. п. Михайло Лотоцький, довголітній співробітник редакції „Діла" у Львові й кореспондент „Свободи". В п'ятницю 12-го травня у похоронному заведенні Насевичів о. монс. М. Федорович і І. Ривак відправили панахиду при численній участи родини, земляків і знайомих. Відтак у теплих словах згадав про Покійного його свояк, земляк і журналіст І. Дурбак, який прощав Покійного від українських журналістів і земляків. У суботу, 13-го травня після панахиди в похоронному заведенні Насевичів, перевезено тлінні останки сл. п. М. Лотоцького до церкви Благовіщення Пресв. Богородиці у Мелровсі, де о. монс. М. Федорович відправив Службу Божу та сказав проповідь. Покійного похоронено на кладовищі у Факс Чейсі. Після похоронних обрядів, що їх провів о. монс. М. Федорович, попрощав Покійного від родини І. Дурбак. Під час тризни в церковній залі в Мелровсі зібрані члени родини, земляки і приятелі згадували не злим, тихим словом Покійного, що понад 60 років співпрацював в українській пресі, переклав багато книжок з різних мов на українську мову та до останніх днів свого працьовитого життя дописував до „Свободи". Покійний відзначався знанням багатьох мов, був великим ерудитом не розставався з книжками. Залишив сина, доньку, невістку, зятя і три внучки, для яких був найліпшим батьком і дідусем. Помер у 92-му році життя, зберігаючи добру пам'ять і погідний настрій до останнього віддиху.

І. Савич

Відбулася конференція булавних дружинників СУМА

Частина учасників Конференції Булавних Дружинників

З ініціятиви Крайової Булави Дружинників СУМА, 15-го та 16-го квітня, в приміщеннях Осередку СУМА ім. Шевченка в Клівленді, Огайо, відбулася Конференція Осередкових Булавних Дружинників СУМА. Ціллю конференції було обговорення справ організування та діяльности дружинників СУМ в Америці, зокрема на осередковому рівні. Дружинники СУМ, це ті дійсні члени Спілки Української Молоді у віці від 18 до 35-ох років життя.

В нарадах брали участь 22 дружинники, заступаючи 16 осередків СУМА. Сама конференція відбулася у трьох сесіях, де обговорено справи організування дружинників, їхня роля в системі Спілки Української Молоді, їхня діяльність та дальший вишкіл. Була також зреферована та обговорена справа підготови цьогорічної 10-ої Крайової Зустрічі Дружинників СУМА, що має відбутися на оселі СУМА біля Елленвіллу, Ню Йорк.

Місцеві осередкові булавні дружинників, а саме Дарка Павник від Осередку ім. Тараса Шевченка (Клівленд) та Галя Сліпець від Осередку ім. Богдана Хмельницького (Парма) були відповідальні за технічну підготову конференції, а управа Осередку ім. Тараса Шевченка явилася гостинним господарем конференції, не тільки відкриваючи двері домівки до диспозиції учасникам конференції, але й приготовляючи їм дуже смачну вечерю. Приявними на залі з привітами були окружний референт СУМА в Огайо, Григорій Головка, та голова Осередку ім. Тараса Шевченка, пан Почтар.

Учасники Конференції не обмежили своє обговорення справ дружинників тільки до трьох сесій, але й використовували свій розваговий час не тільки для кращого пізнання один одного, але й для позаконференційного обговорення подробиць діяльности дружинників. Успіх конференції був доказаний тим, що учасники постановили, що такий рід нарад є доцільний і повинен стати кожнорічною ділянкою праці Крайової Булави Дружинників СУМА.

Тарас Дрозд
Крайовий булавний дружинників СУМА

Помер проф. Петро Кондратенко

Дня 7-го квітня ц. р. помер у місті Сан Дієго на 79-му році життя визначний український диригент, близький приятель та помічник славного керівника хору „Думка" Нестора Городовенка — Петро Андрійович Кондратенко.

Прибувши до Америки після Другої світової війни сл. п. Петро Кондратенко був церковним диригентом у ряді українських громад, зокрема Клівленду, Детройту і останньо в Сан Дієго та Льос Анджелесі. Не зважаючи на важкий стан здоров'я та заборону лікаря, Покійний диригував українським хором під час недавнього відзначення роковин Шевченка у місті Сан Дієго.

Вістка про смерть улюбленого диригента, людини великих чеснот викликала глибокий і загальний сум. У панахиді, яка відбулася 9-го квітня взяла участь широка українська громада обох каліфорнійських міст разом із душпастирями обох обрядів.

Після панахиди відбулися спільні поминки у залі місцевої української католицької церкви. Тлінні останки Покійного перевезено до Детройту, де спочиває дружина Покійного.

о. с.

ПОДЯКА

Ранком, 5-го травня 1978 року, згинула в автомобілевому зударі, на дорозі до Ґренбі, Конн.
наша Невіджалувана 19-літня ДОНЯ і СЕСТРА

бл. п.

КАТРУСЯ КУЗЬО

У нашому безмежному горю і смутку, зазнали ми багато розради, співчуття і помочі від ближчої і дальшої Родини, Друзів і Знайомих, яким складаємо цісю дорогою, нашу щиросердечну подяку.

Складаємо особливо щиру і глибоку подяку, Всеч. о. Монс. Степанові Баландюкові, пароховї УКЦ св. Михаїла в Гартфорді, за відслуження Панахид і за виголошену зворушливу і глибоко змістову, прощальну промову, по відправі Богослужения, за упокій душі Покійної.

Щиросердечно дякуємо, Хорові під диригентурою інж. А. Пришляка, за відспівання Панахиди, як теж Союзові Українок, Відділ 93 і учням Курсу Українознавства в Гартфорді, під проводом дир. д-ра Теслюка, за співучасть в похоронних відправах.

Дякуємо Всім, що зложили пожертви на Поминальні Богослуження, Курси Українознавства, Фонд Церква в Потребі і на Фонд Видавництва журналу Союзу Українок, „Наше Життя", — як теж за численні вінки квітів на могилу Покійної.

Дякуємо Всім Тим, що усно, або писемно зложили нам вислови співчуття, Тим, що взяли особисту участь у похоронних відправах, як теж Тим, що відпровадили Покійну, на місце Вічного Спочинку.

Щиросердечна подяка, пані Литвин і іншим, численним Друзям, за моральну і матеріяльну допомогу, при влаштуванні похоронів і поминок.

Всім нашим Друзям і Знайомим щира дяка, за так численну і величаву участь в похоронах.

Дякуємо рівнож похоронному заведенні, Талярського з Гартфорду, за взірцеве переведення похоронів.

Хай Всемогутній, Воскресний Христос винагородить Вас Всіх, своїми щедрими ласками, за Ваше шляхетне, чуле серце, за Ваш труд і посвяту.

Горем прибиті:

родичі — інж. ТЕОДОР КУЗЬО і МИРОСЛАВА з ФЕДИКІВ
сестри — ГАЛЯ і АНІТА
та брат — ТОДЗЬО

Із життя Пласту в Чікаґо

(РВ) — В днях 7-го і 8-го квітня пластову станицю в Чікаґо відвідали голова Виховного Сектора Крайової Пластової Старшини Наталія Коропецька та члени сектора: Ксеня Олежинська, Маруся Боднаренко, Ока Грицак та Іванна Ганкевич.

У п'ятницю ввечері на збірку в школі св. Миколая зійшлося 160 членів новацтва та юнацтва, їхні батьки та виховники і провід станиці, що її очолює пл. сен. Роман Заводович. Подруги з Крайової Пластової Старшини привітали молодь, перевірили однострої, відзнаки та діловодства. Опісля д-р Наталія Коропецька провела інформаційну гутірку з юнацтвом, яке вибирається їхати на Міжкрайову Пластову Зустріч, що відбудеться в серпні ц. р. в Канаді біля Едмонтону. Між іншим, з Чікаго їде група в числі 70 осіб.

В суботу відбувся дуже успішний цілоденний дошкіл для новацьких та юнацьких виховників, в якому брало участь біля 40 осіб, в тому й декілька гостей із Детройту.

Прохарчування учасників дошколу займалися члени куреня „Перші Стежі".

АРАБИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ НОВИХ ОСЕЛЬ

Тель-Авів. — У вівторок, 23-го травня, кільканадцять посадників арабських містечок на окупованих землях на західньому березі ріки Йордан внесли протест до уряду прем'єра Менахема Беґіна проти плянів встановити додаткові ізраїльські оселі на тих землях. Уряд недавно повідомив, що дозволить на створення 6 нових осель, в яких жило б біля 160,000 ізраїльтян. Оселі мали б находитися на землях, власниками яких є араби, які живуть за кордоном, головно в ЗСА, Канаді і країнах Південної Америки, але ізраїльський уряд плянує сконфіскувати цю власність

У ВОСЬМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Дорогого, ніколи Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, БРАТА, ДІДУСЯ І ВУЙКА

бл. п. інж. МИХАЙЛА

ФРАЙТА ХАРОВА

будуть відслужені
БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРҐІЇ

у церкві Рождества Божої Матері, Чікаґо - Південь, о год. 12 дня, 27 травня 1978 р.;
в Арґентині, о год. 6-ій веч., 1978 р.;
у Франції, в Люрді, о год. 10:30 по пол., 27-го травня 1978 р.;
у Югославії, о год. 6-ій веч., 27-го травня 1978 р.;
у Ватикані, Італія, о год. 8:30 веч., 26-го травня 1978 р.;
у Бразилії, о год. 10-ій веч., 25-го травня 1978 р.

Про молитви за спокій душі Покійного усіх Приятелів, Знайомих, бувших Громадських Працівників, просять —

ДРУЖИНА, ДОНЯ з Родиною
СЕСТРА з Родиною

ПОДЯКА

Ділимося сумною вісткою, що 26 лютого 1978 року з Волі Всевишнього відійшов у Вічність в Рибниках, пов. Бережанський, наш Найдорожчий Батько

бл. п.

МИХАЙЛО ЛЕНАРТОВИЧ

Заходами наших щирих Приятелів, в сороковий день смерти дня 8 квітня відбулася Заупокійна Свята Літургія і Панахида в церкві св. Михаїла в Гартфорді.

Заупокійні Служби Божі відбулися теж у Стемфорді.

Оцим складаємо щиру подяку за пожертви на Служби Божі, і пожертви замість квітів на добродійні цілі, за Ваші щирі молитви, та вислови співчуття:

о. шамб. С. Баландюкові	П-ву С. Ґроґозам
о. ректорові Л. Моско	" Т. Балкам
П-ву А. Пришлякам	" А. Берникам
" Р. Сокольським	" І. Круліковським
" І. Кулікам	" Я. Горбачевським
" М. Павлічкам	" Я. Степанків
д-р Я. і І. Остапюкам	" М. Кепчар
Пані М. Греськів	" Ф. Фрід

Ми від себе замість вінка для Дорогого Батька складаємо 100.00 дол. і разом переслано на Патріярший Фонд 165.00 дол. та на Пресовий Фонд 30.00 дол.

Ще раз усім складаємо щиру подяку, нехай Всевишній винагородить Вас усіх Дорогі наші Приятелі, своїми щедрими ласками.

У глибокому смутку:
донька Леся Н. з мужем Романом Романишин

Дня 22-го квітня 1978 року, відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча Дружина, Мама і Бабця

бл. п.

МАРІЯ КЕФОР

Щоб утривалити пам'ять Покійної, замість квітів на її могилу, Родина і Приятелі зложили пожертви на будову Церкви св. Юра в Ню Йорку.

Жертводавці	Сума
Дарія і Едвард Камінські	50.00
Анна і Олесь Пришляки	25.00
Осипа і Зенон Черник	25.00
Тамара і Павло Панькевич	25.00
Леся і Левко Кусяка	20.00
Осипа і Ераст Куровицькі	20.00
Ірена і Ярослав Куровицькі	20.00
Надя і Карпо Кефор	20.00
Олександра і Микола Крушини	20.00
Дозя і Ярослав Кушлаба	20.00
Лідія і Андрій Закревські	20.00
Марія і Ярослав Томоруг	15.00
Марія і Роман Кушнір	15.00
Ольга і Роман Гаєцькі	10.00
Наталка і Василь Дума	10.00
Евгенія і Евген Іватків	10.00
Христина і Юрій Кушнір	10.00
Катруся і Ярослав Червоняк	10.00
Марта і Роман Данилюк	10.00
Наталка і Маркіян Тигла	10.00
Софія і Ігор Раковські	10.00
Ольга і Микола Защухний	10.00
Надя і Юрій Штогрин	10.00
Марія і Яків Палій	10.00
Володимира і Ярослав Біланюк	10.00
Люба і Павло Михалевич	10.00
Стефанія і Стефан Савчук	10.00
Петро і Орися Саляк	10.00
Богдан Соболта	10.00
Михайлина Кеиш	10.00
Ольга і Богдан Фостяк	5.00
Надя Данилюк	5.00
Ірина і Іван Мокрівські	5.00
Надя Савчук	5.00
Разом:	485.00

Ню Йорк 5-10-78

Замість квітів на могилу
сл. п. Дарії Лушпинської
складають 25.00 долярів
на хворих українських залишенців в Европі —
д-р Ераст і Зірка БУРАЧИНСЬКІ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що у вівторок, 23-го травня 1978 р. відійшов у Вічність, наш Дорогий і Незабутній
СТРИЙКО

бл. п.

СЕМЕН МАҐАЛЯС

проживши 93 р., учасник Визвольних Змагань, б. працівник Т-ва „Просвіти", активний громадянин.

ПАНАХИДА в четвер, 25-го травня ц. р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин при 801 Springfield Ave., в Нюарку, Н. Дж.

ПОХОРОН в п'ятницю, 26-го травня 1978 р. в тому ж похоронному заведенні, о год. 8:30 ранку, відтак до церкви св. Івана Хрестителя при Сенфорд Аве. в Нюарку, Н. Дж., і на Евергрін цвинтар в Елизабет, Н. Дж.

В глибокому смутку —
ЄВГЕНІЯ КОГУТ з мужем
МАРІЯНОМ — братаниця

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 23-го травня 1978 року упокоїлася в Бозі, на 83-му році життя, наша Найдорожча МАМА і БАБЦЯ

МАРІЯ КЕНІҐ
з роду ПОПОВИЧІВ

У глибокому смутку:
доньки:
ЛІДА БУК
ІРЕНА ЩУКА з чоловіком РОМАНОМ
внуки:
АСКОЛЬД і АРЕТА БУК
ЮРІЙ, МАРІЯ і АДРІЯН ЩУКА
СТЕФАН БУК - стрийко з Чікаґо

ПАРАСТАС — у четвер, 25-го травня 1978 року о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Гасина, 4244 Old York Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН — у п'ятницю, 26 травня 1978 р., о год. 8:30 ранку з цього ж заведення до церкви Христа Царя 16 і Cayuga St., а відтак на український католицький цвинтар у Fox Chase, Pa.

З волі Покійної замість квітів, просимо складати пожертви на організацію Пласт.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, відійшов у Вічність від нас наш Незабутній Муж, Батько, Дідусь і Брат

св. п.

Інж. РОМАН СТЕПАНЯК

Покорившись Божій Волі, складаємо цією дорогою сердечну подяку всім нашим Друзям і Знайомим, що спішили в цей так безмежно болючий час нам з поміччю і розрадою.

В першу чергу складаємо подяку нашому пароховї о. крилошанинові Л. Мудрому з Озон Парку, за відправлення усіх похоронних відправ і моральну опіку від першого моменту відходу Покійного.

Пану Мариновичеві дякуємо за згадку на його радіопрограмі. Рівнож дякуємо п. У. Целевич за подання сумної вістки в день смерти на радіопрограмі в Чікаґо.

Дякуємо щиро о. ігуменові д-рові В. Гавлічеві з парохії св. Юра за теплі слова на радіопрограмі, як рівнож прислання о. Л. Лавришюка, який відправив панахиду в похоронному заведенні.

Зокрема велике спасибі за таку величаву соборну відправу отців УКЦ: о. мітрата Л. Прийми з Бруклина, о. крилошанина Л. Мудрого і отців УПЦ: о. протоієрея В. Базилевського і о. протоієрея І. Ткачука, з участю хору „Думка".

Таким зворушливим був момент, коли при відкритій домовині, колишні хористи Покійного, прийшли усім хором „Жайворонки" попрощати у вічність свого колишнього диригента, кількома ним найбільше любленими піснями. Він усміхався, діти, до Вас, дякуючи Вам за це.

Щиро дякуємо усім за прощальні слова: від хору „Думка" Ю. Штогринові, хору „Жайворонки" пані Е. Чарторийській, Об'єднаному Комітетові п. Е. Івашкові, п-і М. Нестерчук від ОЖ ОЧСУ, п. К. Василикові від СУМА, п. Чорному М. від ансамблю школи Бандуристів в Н. Й.

Рівнож дякуємо п. В. Копчинському за ведення тризни. Дякуємо щиро за слова-спомини нашого великого друга маестра М. Мороза, а зокрема спомини старшого товариша-інструктора ще майже з дитячих гімназійних літ п. Германюка.

Зокрема дякуємо голові Гуцульського Товариства в Філядельфії п. Гаврилюкові за прощальні слова від усіх гуцулів.

Та найсердечніша подяка п-і С. Чорній за привезену з України грудку рідної землі, засохлу квітку і знайдений під церквою св. Юра у Львові старенький медалик, які були складені на груди Покійного в домовину.

Щиро-сердечно дякуємо п. І. Опарикові за гуцульську кресаню, що Покійний взяв зі собою в домовину, як зв'язок зі своєю дужчою Батьківщиною, яку так безмежно любив. Рівнож дякуємо п. Опарикові за хрест, що стоїть тепер на могилі.

Сумні звуки трембіти над відкритою могилою передавали рідним горам сумну вістку. За це Вам Гуцули і п. Я. Федорійчукові, дякує Покійний.

Усією родиною щиро дякуємо усім за молитви, та щедрі пожертви на св. Літургії, вінки і такі великі пожертви на церковні і національні цілі в пам'ять Покійного.

Зимовий, такий прикрий сніговий і морозний час, коли Покійний відходив від нас, вимагав від усіх зокрема великого зусилля, тому усім, що взяли таку численну участь у похоронах замало слів подяки.

Ми просимо Всевишнього, щоб винагородив Вас усіх за це.

Від родини Покійного велике спасибі.

До списка пожертв, що вже був у пресі оголошений, ще додаємо: М. Ю. Кулішенки 25 дол., п-во Мриглодські 20 дол., від ОЖ Асторія 20 дол., від ОЖ Арґентина на будинок УВФ в Н. Й. 10 дол.

ДРУЖИНА, ДІТИ І РОДИНА

ФЕСТИВАЛЬ „МАЛОЇ УКРАЇНИ" В НЮ ЙОРКУ

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ванням гимнів, американського й українського, що їх виконав хор СУМА „Жайворонки" під батурою Лева Стругацького, при акомпаньяменті Хризанти Зубрицької-Янг. Цього ж вечора виступали також танцювальний ансамбль „Верховинці" під керівництвом Олега Ґензи та оркестра „Верховинці". Конферансьє — пані Ляриса Кукрицька-Лисняк.

У суботу виступали: шкільний хор св. Юра під керівництвом Богданни Волянської; танцювальна група-новаків з нюйоркської Пластової Станиці під керівництвом Дарії Ґензи; танцювальна група з Асторії під керівництвом Олени Оприско; оркестра „Дунай"; Балетна Школа Роми Прийми-Богачевської; студія українського народного балету під керівництвом Уляни Кунинської-Шмериковської; танцювальна група наймолодших „Верховинців" під керівництвом Дарії Ґензи; українська танцювальна група пра парохії св. Володимира в Гемпстеді під керівництвом М. Осененко; оркестра „Червона Калина", Школа Кобзарського Мистецтва під керівництвом О. Пастухова-Кіндзерявого, зі сольом Ляриси Магун: танцювальна група зі школи св. Юра, під керівництвом Дарії Ґензи; оркестра „Водограй" та хор „Молодої Думки". „Конферансьє у суботу — пані Марія Душник, у неділю — пані Лариса Заклинська-Томаселлі.

Фестиваль відвідали деякі американсько політичні діячі, поміж ними конґресмен Вілліям Ґрін з Ню Йорку, стейтовий сенатор Мартін Коннер, член стейтової асамблеї Шелдон Сільвер, заступник спікера асамблеї в Ню Йорку Вілліям Пассананте та члем Міської Ради Генрі Стерн.

Цей триденний фестиваль виказав здисциплінова ну зорганізованість української громади в Ню Йорку, дав нагоду для товариського згуртування і змогу для молоді утвердитися в переконанні свого повніцінного походження, а не-українцям відкрив шлях до пізнання, і самих українців, і їхньої культурної спадщини.

Роман Іваницький вітає людей, які підходять до його стенду з українськими мистецькими виробами.

Частина із численної кількости людей, які відвідали Український Фестиваль

Світлив І. Длябога

„Мала держава на Другій Евеню"

Заголовна сторінка недільного журналу „Дейлі Нюз" з 21-го травня ц. р.

Ню Йорк. — З нагоди „Українського Фестивалю" що відбувався на 7-ій вулиці на нюйоркському „давнтавні" впродовж трьох днів минулого кінця тижня, популярний і найбільш поширений англомовний щоденник „Ню Йорк Дейлі Нюз" (понад 3 мільйони денного накладу, близько 5 мільйонів у неділі) приніс велику статтю репортажево-інформаційного характеру Чарльса Пайкерта під заголовком „Мала держава на Другій Евеню".

Цілосторінкова титулова барвиста ілюстрація Слави Сурмач, як теж двосторінкова її ілюстрація в середині того недільного датку „Ню Дейлі Нюз-у" прикрашують статтю і просто „хапають за очі": прикметним для тієї артистки-малярки стилем змальований хоровід маленьких гуцулів і гуцулок, — знову ж другий великий барвистий малюнок — це Сьома вулиця вщерть заповнена людьми, кіосками і станками, — нова величава церква св. Юра праворуч, ліворуч ряд червонопомальованих кам'яниць, а впоперек вулиці англомовний транспарант: „Вітайте на Українському фестивалі".

Названий вгорі автор репортажу зібрав чимало фактичного матеріялу про українські установи, крамниці й підприємства на „давнтавні" Ню Йорку, себто тій частині дільниці Манґеттену, яка здавен була осідком різнонаціональних іміґрантів, між ними й українців. Автор уважає це за феномен, що хоча та дільниця занепала і стала прибіжищем також неґативного елементу, українці зберегли і поширили свій стан посідання і становлять наче квітучий острів серед отого розбурханого моря. Автор характеризує українців, як „важко працюючих людей, які тримаються цупко родини, ходять до церкви і є фанатичними антикомуністами". Він стверджує, що церква св. Юра, це „цемент, що спалює всю ту громаду". Згадавши дуже коротко й побіжно про історію України, автор дотепно правильно підкреслює, що теперішня офіційна назва України „Українська Соціялістична Радянська Республіка" є серед українців на 2-ій і 1-ій Евеню так само популярна, як Джордж Воллес (губернатор Алябами з маркою расиста) на 125-ій вулиці (центр найгустіше заселеної муринської дільниці Гарлему).

Ціла та стаття-репортаж Пайкерта, що тягнеться упродовж 5-ох сторінок, надзвичайно прихильна українцям із нотками подиву, як нюйоркські українці з пустки творили великі діла, як ось „Самопоміч", що розпочала існувати з „маєтком" 300 дол. і нині розпоряджає 20 мільйонами, — чи церква св. Юра, побудована за 3 мільйони долярів, що їх склали готівкою добровільці-жертводавці, чи Український Конґресовий Комітет, Український Народний Дім, Український Музей, молодечі організації Пласт і СУМА, українські книгарні, понад 200 українських домовласників. Автор також відкликується в цитатах на ряд українських громадян, які скужили йому джерелом інформацій та дали заокруглений образ „Малої України" в Ню Йорку.

РЕПРЕСІЇ В УКРАЇНІ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

чеслав Чорновіл, який після звільнення з Мордовських концтаборів перебуває на засланні в Якутській АССР, дістав дозвіл на семиденну поїздку в Україну. Цей час він провів в рідному селі Єрки, Звенигородського району на Черкащині, де живуть його батьки-селяни.

Звільнили Ірину Стасів-Калинець

Після шестирічного ув'язнення відома українська поетеса Ірина Стасів-Калинець була звільнена з Мордовських концтаборів. Її перевели в селище Індіно, Балейського району в Чикитській області, на Далекому Сході, близько від Китаю.

Чоловік Ірини Ігор очікує звільнення в серпні 1978 р., після чого буде відбувати кількарічне заслання, мабуть, в тій самій місцевості. Дочка Калинців Дзвінка перебуває у Львові під опікою їхніх батьків.

Засудили Івана Я. Антоніва

Навесні 1978 року у Кіровограді засудили на один рік таборів суворого режиму пресвітера баптистської церкви Івана Яковича Антоніва. Його звинуватили в бродяжництві.

Ольга Гейко вибула з київської Української Групи

З Києва одержано вістку, що після суду над М. Мариновичем і М. Матусевичем у м. Василькові під Києвом, вибула з київської Української Гельсінкської Групи дружина М. Матусевича — Ольга Гейко. Про причини вибуття з Групи її і Віри Лісової свідчення на процесі Мариновича-Матусевича в Києві поширені різні версії, тому здержуємося від подання деталів у цій справі.

Згідно з інформацією, одержаною з Києва, суд над Мариновичем і Матусевичем був закритий, на ньому вигринуло, що обидві підсудні впали жертвою зради і провокації. На суді гідно виступала Надя Світлична, не зважаючи на те, що в тому часі вона перебувала у материнському стані. Вона боронила підсудних сильною аргументацією, доказуючи безпідставність обвинувачень. В часі свідчення Н. Світлична була багато разів перервана суддею.

Голодівки Сверстюка, Мороза і Геля

Сюди дісталися інформації про проведені голодівки трьох відомих українських політв'язнів:

Євген Сверстюк (Пермські концтабори): 15 квітня 1977 р. проголосив голодівку, коли таборові власті відмовили йому особисте побачення з дружиною Лілею, яка прибула з Києва, з віддалі 3 тисяч кілометрів. Адміністрація запропонувала їм загальне побачення при умові, що вони будуть розмовляти російською мовою. Ліля погодилася, а Сверстюк відмовився і на знак протесту проголосив голодівку, яку підтримало 20 політв'язнів. 30 квітня 1977 р. начальник табору Поляков вислав Лілі Сверстюк телеграму такого змісту: „Побачення дозволено при кінці травня — в червні".

Валентин Мороз (Мордовські концтабори): проголосив голодівку 15 травня 1977 року на знак протесту проти позбавлення особистого побачення з дружиною Раєю.

Іван Гель (Мордовські табори): навесні 1977 року проголосив голодівку, домагаючись поліпшити умови життя для його дружини Марії і дочки, які живуть у Львові у вогкому і темному приміщенні напівпідвального типу.

БЕРХОВИНО, СВІТКУ ТИ НАШ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

молодички, що вирізняються своєю ношею. Бо ж стрій гуцульський не один. Це Софійка Пилипець-Круль в ноші з Білих Ослав та п. Марійка Ровенчук-Лабунька в ноші з Печеніжина з виразними впливами Покуття.

Аж тут і дефіляда претенденток до титулу Княгині Гуцульщини. На жаль, урядуюча Княгиня Акація Бельмеґа відсутня. Закінчення студій все оправдує.

Рішення жюрі нелегке. П'ять красунь і кожна в товаристві леґіника. По довгій нараді паде вирок. Княжна Марічка Мочерняк та дві дружки М. Стефурак та М. Гладій. Музики грають гуцулку, а заля співає:

„Колисмоси тут зібрали,
Тут собі побудьмо,
За нас люди судьи/гудьи,
Ми здорові будьмо!"

Бара не дармує, — гумору не брак і хтось біля голосників під музику заспівує:

А деж тота фуярочка, жеси поколола,
Вона грала-віґравала коло оборога!
Єкбих знала мій миленький, же ти в оборозі,
Бігме булам повернула, мені по дорозі!

А хтось, якому чужа поліція затроювала свобідне верховинське життя, повістує:

Ой стрілєли два шандарі з лівольвера в мене,
Хововсмиси за євора, за лисьтє зделене!

У вирі танку та набутків проходить весняна ніч. Світає. Предсідник З'їзду п. Василащук видимо змучений, але почуття обов'язку вросло глибоко в його я. Навіть „радикальний дуб" п. Д. Ткачук нахилився під тягарем різних обов'язків. Єдиний п. Степан Стефурак — опікун танцювального ансамблю повний молодечого завзяття — пройшов майже дитиною шлях Дивізії.

Неділя. Провесна. Свято Матері. Сонце, блакить неба, панорами далеких гір. Тричі щасливі ті, що їхні нені з ними. В інших думки десь далеко в просторах. А іншим хотіли б вкласти в уста символічне весільне запрошення: „Просили Дєдьо і Неня з того світу, тай я прошу, абести були ласкаві прийти на наш Всегуцульський З'їзд". Той день робить всіх гуцулів м'ягшими. Любов до нені заставляє провести той день ґідно. Служба Божа. Матері та діти, білі і рожеві гвоздики, — сироти та тричі щасливі. Проповідь о. Мака кане бальзамом в душу!

Багатий споминами та зустрічю з друзями, спішу на закінчення З'їзду. Останній змаг, — дружній компроміс. Гуцули об'єднані в Українському Світовому Об'єднанні Гуцулів! Головний опришок Об'єднання — ворохтянський ґазда колишній голова Конференції, голова Контрольної комісії та делеґат до СКВУ колишній голова т-ва Гуцульщина.

Трембіти грають „стремінне". Час сідлати коні і роз'їздитися по чужих ґрунях. Гостинна Союзівка плаче дрібним дощем за верховинцями, що надусе цінять волю і не підчиняються навіть власним законам!

50-РІЧЧЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

образ, але надає йому повнішу ілюзію життя.

Кольорова система телебачення засновується на реакції людського, очного нерва, що розподіляє світлові зображення на 3 основні кольори: червоний, зелений і синій. Телевізійна кольорова камера устаткована пристроєм для розподілу оптичних зображень на 3 основні компоненти кольорів: чорного, зеленого та синього. Окремі, електронні лямпи вирощують сиґнали кожного з тих компонентів, а електронна мережа матриці мішає їх разом в такій пропорції: 30 відс. червоної барви, 59 відс. зеленої та 11 відс. синьої.

Кульмінаційною точкою росту телебачення, як засобу масової комунікації, було видовище вичалу людини на Місяці (1969), що йому приглядалося поверх 500 мільйонів людей в цілому світі, частина з них у власних домах, а велика частина в публічних місцях та парках, на яких були уставлені величезні екрани, згадати б тільки Сентрал Парк в Ню Йорку, Трафальґар Сквер в Лондоні, пивні городи в Празі, чи станція Шін-юку в Токіо. Потенційними підпомагачами телебачення стали космічні комунікаційні сателіти трансльокацією телевізійних передач до кожного місця земної кулі, в мережу слухо-бачення великої частини людства. В той спосіб світові події, що відбуваються на другій півкулі нашої плянети, можуть оглядати того самого дня сотні мільйонів мешканців цілої нашої плянети. Це має необрахувальний ефект на щоденне життя чоловіків, жінок та дітей в кожнім закутку Землі. Телебачення не тільки передає звідомлення про відбуті події, воно допомагає також ґлядачам сформувати та відтворити собі події в своїй уяві через близькість мобільних камер.

Нема сумніву, що телебачення має також свої недоліки, згадати б тільки перевантаження дешевою реклямою, брутальністю та неморальністю деяких передач тощо.

У протилежності до ЗСА, де в телебаченні переважають програми комерційного характеру, в Европі більше уваги присвячується програмам освітнього та культурного характеру.

Щоб піднести рівень телевізійних передач в ЗСА, Конгрес в 1967 р. покликав до життя „корпорацію публічних передач", що діє успішно на терені цілої Америки. Немає сумніву, що телебачення ще не є ідеальне, але його широка мережа в світі, це неначе нервова система людства, що зв'яже його в майбутнім в одну велику цілість — на краще або на ґірше.